

РУСКИ НОВИНИ

ЗА РУСИНОХ У КРАЛЬОВИНИ ЮГОСЛАВИИ

Виходва каждый тидень, — Предплата за рок 60 дин., на пол рока 30 дин. За Америку и други крај 2 доллара рочна.

Предплату и шипок писма до Редакцији и Управи треба послица на адресу: „Руски Новини“ Пашкоревци (Югославия).

„Слава во вишних Богу и на землі мир...“

Кед ше Христос наш Спаситель народзел у иврийемским пертеле, привелце над худобни пастирски хлів множество небесних ангелох, котри шипали: «Слава во вишних Богу и на землі мир во челоуицих благоволение». Блаку ето шенце привитало саме небо приход на ивет Сина Божого. По гутори нам тот ангелска шеня?

Гутори нам вельо. Програма цалого живота показана у тей пи...

указана Мута живота цалому швету. И порода за шипи зли и биди на тей земі. Нешка, кед слаиме спомни Христового Рождества у таких прикрих обставних живота, якх швет озда нігда ніче не знал, кед шодзе як да страцели змисл живота и праву драгу у нм треба да о тих словох ангелских добре розаумаме, да нам вони ошвица драгу нашего живота, да нам буду як благи и спасносни лік за нашу витраіени души.

«Слава во вишних Богу»

Глаша ангели и зос тим гуторя каждому челоукови, же найперша дужносц каждого од нас ест у тим, да Бога поштуеме, да му даме дужину чести и славу. А поштоване и чести Богу укаже челоуек не вем зос силами, ала найбаржей зос тим, же слуха Божу волю, же сполниче його заповиди. Жиц по Божей волі тримац заповиди, робит лем того, по Бог жада, а чувац не шипкого, цо Бог не любі, цо вон забраніое — то ето перша точка програму живота каждого челоука на нм шенце. И кед то шодзе сполнолю, кед так жию, вец су на пралеи драги живота, вец ше тримало Бо-

жого шора, вец можу бун сигурни, же добре робя и можу обнекопан од Бога блакселом и помоц у своїм живоче.

А то ангели такои и позвицую зос словами шені:

«И на землі мир».

Шк да нам ангели зос тим спу шені: Кед будзене давац Богу чести и славу, кед го будзене слухац и тримац Бога, завориме пре будзене на мир. А цо треба делити челоукови шор мир? Мир

Кед будзене ни шодзе, — гуторя даLEY антети — давац Богу чести и славу, вец вон пошле мир до наших валадох, до народох и державох. Задоволі каждого челоука, кедше його добре и благе жадаче (а вирни Боже слугове злих жадачох ані не мало) задоволі народи и держави, задоволі вельких и малих, богатих и худобних, ала не будзе медаи німа мержни, ала любов и шор. «Во челоуицих благоволение».

Але — глаши даLEY ангелска шеня — тоти шипки блага, тот подвоши мир и шесне голви достац лем тоти шодзе, катри су добрей воли, добрей дзеки. Челоуек зли воли, котри злетвери, зле думі и за злим шис идзе, мира нігда мац не будзе, його зила воли закрис пред нм мир, як цо чарна хмара закрива шветло небесного слунка.

А челоуек добрей воли, котри шис гледа добре, робит и твори лем того, цо добре и Богу миле, будзе уживац мир, будзе задоволини и благослов Божи будзе шис над нм. Бог благослови каждую його роботу, задовољством награди його обисце.

То ето значи тот ангелска шеня, такую шенку на шенканіи дель шипшени ангели, Боже вистивки од престола самого Бога и Творца вселеней.

Слухайме добре тоту шеню, пушвай вона могуцим гласом брині у наших дунох, да гласу и значеня тей шені нігда не забудземе. Бо ето баш у шканіи швет треба мира як нігда до раз. Чарни хмари надгали не над штим шветом. Материялни живот чешки,

у души своей, задовољство у фамилиі, мир у валате, мир у швец.

Гуторя ангели: Кед даце Богу чести и славу, Господь вам як награду зато даруе свой мир. Да мир вашим душом, нашелі мир и любов до ваших хижох, пошле благодать на вано поца, благослови каждую вашу роботу, да вам пришеше стократни шоди.

шерца и души плодзох погубени, у них место ljubови Бога и ближнього, најчаштейше пребива невірство, недбалост за Божу славу, жажда за мамонем и цинким, цо пона дава, себешобетво и мержа ближніх. На першим месце у програму нешкашнього швета стої мамон, хасен, уживане, а ljubов и праведност ту Богу и плодзох на остатнім месце, лебо уобще нет.

Чи всец таки швет може мац мир? Чи таки швет може буц добре ушорени? Чи таки плодзе, яки су нешка, можу створити себе шесце? Нїгда!

Прето слухайме шкшо ангелох и послухайме, по нам пона радзи. Давайме

најперше Богу чещи, вирно сполнїоїме його волю. А его тото новородзене Дзецко, баш принїо зато на швет од спойого Небесного Отца, да нас поучи, да нам укаже, як треба давати Богу славу, як треба Богу служити, же би змогли надвладан зло того швета.

Новорожденїи Син Божи приходзи на швет, да нам принїо спашенє, да нам отвори дзвери вичного Царства. Привитайме го ширим шерцом, будаме шодзе добрей волї, даїме му длужни чещи и славу, а Вон нам да свой мир, котрого сам швет не маже дац, бо ані го нема ані го не познає.

Слава во вичних Богу!

Христос рождається — Славим Ёго!

Шидким вирним епарїї Крижевацкеї вишчуем правдик народеєня Христа Спасителя и жадам да шидки тот црвник цешлїво дочекаю и у радоси го препровадає.

Понеже все и на прагу Нового року, то шидким своїм вирним жадам цешлїви и од Бога пожегнани Нови рок!

Паметайце шидки, же 1935. рок аж до Велькеї Ноци юбилейни рок. Вичнїоїце шидки тото, цо од нас жада св. Церква, да посидигнїе чим вешейрав юбилейни отпуст. Препровадуйце тот рок у покути и творити добри дїла.

Под охрану Найсолодшого Мена Исуса Христа идаце шидки имело напредок и отворено исповидуйце святу віру, як ше швечи добрим грекокатоликком.

С архипастирским благословенством.

Крижевци, на денї св. Спиридїона 1934.

† ДИОНИЗИЙ, владика.

Юбилей нашого Преосв. Владика.

Надано навернен наш Преосвященїи Владика о. Др. Діонизий Пяради 60 роки живота и 20 роки своего владичества. Тот двоїки юбилей вельки и важна подїя яа цале наше владичество я а окрема за наш руски народ у Югославїи. Прето мушкме обшїрнїоїше представити я нашим читателюм живот и дїялносц нашого премилого Владика.

Преосвященїи Діонизий родзел ше 1874. року у нашим Руским Керестуре. Вон перши Русин, котри управлї зос крижевацким владичеством. Ширедню школу и богословски науки зверненє у Загребу и такой по випшценю на свещенїка постал префект у нашим загребским семинару. Як префект аде цалу свою ивезану свещенїческу душу повнїцел не вичованю владєнє у семинару и як добри отец опиковал ше каждим школяром. Едино време служел у нашеї парохїи у Шиду. 1903. року постал ректором семинара и катехетом за грекокатоликкох на шидких штрєанїх школах у Загребу. Вон баш вичовел да нашє школяре достатно своего катехету, бо до теди го не мали. Як ректор и катехет служивал до 1914. року. Под Його водством и пре Його усильнїої роботу постал наш семинар єден од перних вичонателєвих вичтєстєв у Загребу. Шидки свойо свєди жертвовал Достойнїи Юбилїат, же би ше у нашим семинаре одзовели немалєшиє свещенїци. Як добри родзели отец старал ше яа каждаго школяра, єдиному вичовал, родзел, виче мал за розуме шидки и найменши потреба каждаго школяра и прето шидки, котри були у семинаре под Його цуку, спашиваю Го я вайвєкнїої любовнїо ак вайвєкнїої своего добродїтели и правдивого отца.

Ище як ректор семинара увидел наш Високо достойнїи Юбилїат, же руски народ нема своего катєкиа, а вичнїої би денї на родзєней бачванско-срїмскеї бешеди могли учити Христову науку. Прето Вон аложел и вичдал 1912. року руски катєкиа „Правди католицкеї вєри“. То була вичовнїе зрута кнїжка на нашеї бешеди. Заше за своих школярох аложел и вичдал перши и адник на хорватскеї бешеди молїтвенїк (зборнїк) „Господу помолїм ся“. Уж теди указал Вон вельке старанє за новодоселєних наших братох Украинцох, котри прїсєлили до Славонїи, а на малє своих свещенїкох. Вон як ректор семинара найвещей робел яа тим, да тоти наше браца не остаю без своей церкви и своих духовник пастїрох и народних вождєх.

Дїєю Преосвященного Юбилїата вет тїм „Дружтво св. Йосафата“, котре организує на-

ших свещенїкох, стара ше за их духовне напредованє и помага их у хоротох и дружих потребох.

Прето розумнїо, же кед я вичей 1914. престол крижевацкого владичества остал црвнїи не було у цалїм владичеству достойнїоїго кандидата на тот престол як наш Преосвященїи. И св. Отец Папа именовал я ошєнї 1914. року Преосвященного Діонизий найперше управитєлюм, а 1920. року Владиком крижевацкого владичества.

Саме Боже Провидїнє дало нам у тих часох Владика Діонизий. Вичовкала шветова война, вичрєц бул прикити и тим барїей трє-

бано му пощенєня и корали. И нови владика др. ярани апостол нашивнє своей парохїи, поуче и цеши свой народ. За воєкох на фронтї вичдала руски молїтвенїк „Христьянєн Воєк“.

По войни розширєло ше крижевацке владичество на цалу Югославїю. Прїпядни ту вичому ярани браца Украинци я Вєснїей и грекокатоликки у Македонїи. Таке простране владичество, у котрим ост вєцєй народносин, барз

чешко водєни я треба яато велько труду, ljubови и жертви, да ше шидки задоволи а тїм барїей, же шидки нашу парохїи бара худобнїи. Преосвященїи Діонизий я любовнїо правдивого апостола стара ше за шидких и шидки Го приязнї як своего отца.

Особено меркує наш Преосвященїи на тото, да ма добрих и учєних свещенїкох. Прето прїсєдлєвал управу семинара вичним монахом Василияном, а богослових послїла до цудєлєх универзитєтох, а найвещей доплїчєй Духовнїей Академїи у Львовє, дає ше млади богослове одховею у духу нашего восточного обрїяду, научї нашє шидковнїи язики и набєруше руского (українєского) патрїотєского дула.

Вше ше Преосвященїи стєрлєл, да мамє у нашим владичестве своих монахох и монашїкох. Зато вешєл яа ище ак ректор семинара млади кандидатох и цандїдєнтох монашєского стану до наших манастирох у Галичїнє, да ше там одховею. И шидки мамє уж своих монахох Василиянох у Загребу, двє манастирє Сестрох Василиякох у Шиду и Крижевацкох и двє Сестрох Службєнїкох у Керестуре и Коцуре. То вичод вєшєйрочного аялєвїя нашего Високо достойнїої Юбилїата.

А треба спомнути и го, же наше владичество при аграрнєй реформї страцєло свой глави мєстоц у Шиду так, же наш владика мушнїоїк устєх себе одарговав и жертвовал, за общє добро своих вирних.

Таки є наш Преосвященїи як владика ярани апостол и отец своего стада, полнїи ljubови ту шидким и вше готови и за найвещєїи жертви за добро Церкви.

Особено лєжи на шєрцу нашего велького владика соєдинєнє восточних христьянох (православных) зос церкву католицку. На тим вон велько робил вичнїої аде познатїи нашим Митрополитом у Львовє графом Андрєєм Шєстицким, якто ше наш Владика вичнїоїма силами стара, да наше владичество будєе добрим прикладом, краснє ушорєнєй восточнєй кат. церкви.

Вельки в наш Пресвящени Діонизий ле владика, а вельки є я як руськй патриот, вирни ськи свого народа. Вон не лєм же впадан признава як Руски, шлицьма силами ше стара да його руськй народ у Югославї навредує, да ше давнєга уѣроскити, да нї у чим не заостає за другима народами. Зато вон видає руськй книжки, настої да по вещей руськх цєрков иде до виших школах, да руськй народ ма свою интелїгенцію и можеме повести, же шлицьк те рашїї наши школовани люде то шлод условней роботи владыки Діонизия Особоко му лежи на шерцу наше „Руськй народке Просвїтке Дружтво“, котре вон и морално и материялно обильно подвєра. А же наше „Руськй Новини“, котрих ми так любїме и у нїх ше цєпїме, у тїх часох кризи не препадли, але и вшык виходзи и ширє руську просвїту, то велькя исторична заслуга башь нашого Владика. За нїх вон жертвує шлицько и сам часто до нїх кїпе, як цо каждк рок пише и до Руського Калєндара. На руськй языкѣ написан Вон книжку „Служба Божя або Литургия“ толкована Служба Божей. Такей книжкѣ и велькы народкѣ маю. Велькє в жадає Пресвященого, да ми Руськы достанєме своєю руську друкарню, да ше наше просвїтне змаганє може ише барей ширє и владєвати. Кєд Бог поможе, цото горудє жадає нашого Юбилея будзе шлодуго вшыкшєте.

Руськй народ у Югославї може ше вигошнї, же ма такого велького сина, такого велького чловека, же цо в Пресвящени владыка Діонизий.

У часу 60-рочного юбилея своего живота и 20-рочного юбилея владыческой работы може сам любими владыка зосе заволодѣством понатрїц на прешнї живот. Шлїди його апостольскєй владыческой работы и роботи за общє добрє руського народа, впадає ше вїдѣти, його владычество то и материялно так худобне, квантє и напредуо духовно, а руськй народ под його духовника водєтвом розвива ше и рошнє.

Прето шлицьк ми мушїме будь бара благодарни Пресвященолому Владикови Діонизию за його трудѣ и жертви котри за наше добро полагєл. Да терєз з нагоди його Юбилея привїсїме Му як дар наше благодарни шерцѣ, цєлий любови и признаня, и обещай же велькому нашему Владикови, же будзєме знаєц ик-

соко цєлий шлицько того, цо Внѣ за нас зробєл. И обещайме му, же остаєме и надалєй добри и вирни його дзеца и будзєме ше усилуєц, да апостольска работа його живота прише и у наших душах и у наших цєлий живучє по обильнїши шлодѣ. И молиме ше шлицько Господу Богу, да любимому нашему Архїєпископу да сили в крїпосци, же би нас могєл и

надалєй водєцїц ирєз тогу долїну шлицько, же би нам прикладом своего живота ише дуго шандєл на нашеї животней драгї.

Виськодостойному и премилому нашему Владикови-Юбилату Кир Діонизию подаї Господи мир, здравє и долгодєстїя и многы и блага дїла.

Монсиньор Михаил Мудри.

(60 рочїца живота 30. XII. 1874. — до 30. XII. 1934.)

Руськє Нар. Просвїтне Дружтво, „Руськй Новини“ и шлицько руськй народ у Югославї слави рїдкї юбилей: 60-рочнїшє живота першого прєсидєтелє РНД-а вєсєм. п. о. **Михаїла Мудри.**

Msgr Михаил Мудри.

Нет того руського общєца, котре би не познало симпатичну особу славного и пожертвничного вождє руськєй „Просвїтнї“. Тота 60 рокѣ живота нашого просвїтничого предякѣ полна богатїх духовних плодох нашого милото юбилея.

Прето не чудо, же ше того дня шлицькї наше просвїтнї оргєнизациї и шлицькї пркательє и знанци збогацєно на слободо велького добродїя и просвїтителєя и торжєствєно го привїтаю на даєнь, котри му „Господє сотворєд!“ Іу тим числєним привїтом придружув ше

нашє цєлий руськй народ и череа своїо „Руськй Новини“ посла му найсердєчнїши своїо жадає, да Всемогучи Господь Бог навращє и укрїпї його здравє и живот на дуго предлуги!

У дескєльє словах опишеме плодноснї живот нашого юбилея.

Народєса ше 30. XII. 1874. р. у Руським Керєстурє од парастєких родичох. Оцєц му вїцєс умєр. Основни школи скончєл дома ирєз учєлому учителєвоу Шандор Кузьмакови До гимназїї ходєл перше у Вїковцєх, а вєцє у Загребу, дє и богословно окончєл. Талантливї бул и на чєсєкѣ му була наука. Уж тєди прє ишє симпатичну и весєлу натуру полюбєл бул жєлєзї своїма товаришамї и мєдєнї наставлєтєлємї. Тоти любєзнї своїєгє у одїєснїкѣ гу каждому затрїмал до вїшнє. Рукоположєнї бул зє сїднєчїка од владыки блп. Ю. Дрогобєцького 1900. р.

Од тєди служєл на вєщєй мєстєх, а най-длужєй у Прїомєлю, дє му живот досєчєсєк бул. У тїх часох найвєсєцї ше занїмал и читаньом и прєсвѣом, цо му познавїше добрє пришло.

Рокѣ 1912. 10. XII. поставєнї бул за особлото помочнїкє керєстурьского парєха блп. А. Лабоша сє., а цє одлугє за його намїєнїкє так, же цо шмерцї того заслужничого парєха (1918 р.) вон го намїєдєл.

То булї часєк, кєд ше по шлєгонєй войнї шлицькї народи на шлєсєцє каждї до своего клубка збївалї и основалї себе своеї власнї национальнї културє.

Тоти обєставнї не обїшли алї нас югославянєких Руськох. Мєдєк лєрїпїма водїма нашїма, котри ше зрєдовалї своей націонал-

Пїше: Владика Діонизий.

Наша праїдєвска вїра.

Дєкєльє слова людєом добрєй волї.

У остатнїх часох нашлї ше мєдєнї кємї давєднї людєк, котри почалї бєсєдєван и вїсєц о „праїдєвнї“ нашого карєдѣ на „праїдєвєску“ вїру. Пїшєу новїни о исторїї и о вїрї наших праїдєх, а ва жалє не пїшєу по правдє, алє як им ше сєє и — як им трєба. „Правдє нас вїшлєбодзи“ гварї сьвєтє Писаньє. Прето сєм надумєл да по велькїм и дугїм прєучєлєно исторїї нашого народа и нашеї Церкви написєм правдє о праїдєвєскєй вїрї, о вїрї наших отцєх и праїдєх.

Хто ми?

Ми Русинї, котри у вїрї признаєме главєство Римьского Владикѣ (св. Отцѣ Папї) у Церкви Христєвой. То значє: мє признаєме, же тота Церква, а котру управлї Римьскї владыка о „єднє, сьвєтє, соборнє (католицькѣ) и апостольска“, вєкє основанї од самого Христа Спаситєлєя. То мє вкєнєнєме, то шлєбодє дїло нашеї вїрї, то исподїданє нашеї вїрї.

Вїра го дар Божї. Алє Бог од каждого чловека, чи вон учєнї, чи неучєнї глєдє, да му-

жєствєно глєдє правдє и да будєє прїправєнї вєц за слєсом правдє так, як кєд би чул глєс самого Христа, котри му гуторї: „Идє за мнє!“ (Мат. 4, 19-20).

Исповїданє правдєвєсцї католицькєй вїрї и Церкви то основа нашого духовного живота. За тото исповїзанє каждї ширї и живї христїян-католик готєвї жертвєвац и сам живєц, як го у першїх часох христїянства вєдї христїянє и зробєлї.

Вїра и народносєц.

Вєльєраз ше гуторї и писєс, о „нашеї вїрї“, або о „руськєй вїрї“. Така бєсєдє прїєнїк ше сьвїм основом христїянствє. Прїєдєва вїра, котру нам з вєба прїєссє сам Исус Христєх, кє може буцє вкєзанє лєм на блєсї народ, бо вонє одрєдєснї за шлицькї народи того шлєтє. Св. Писмо учї: „Єднє тїлє, єдєн дух, ... єдєн Господь, єднє вїра, єднє крєстєнє, єдєн Бог и Отец шлицьких“ (Сф. 4, 4-6.) Исус Христєх прїєдал своїо науку, — прїєдал своїо Правдє да чуєнїє своєй св. католицькєй Церкви, котру основєл, а лє єдному народови, да ю вон хрєнї и научує. И прето каждї правдєвї христїянї дужєн прїємєт ше своей католицькєй вїрї иє зато, же вонє „лого вїра“, же то „руська вїра“, алє прето, бо католицькѣ

вїра то вїра Христєва, вїра правдєвїя. А кєд би ше дєхтє, хто не члєн катоц. Церкви прєшлєдчєл, же ше дацє у науцѣ його цєрєвї не сєкєдє з правдє, тєди и пош дужєв, дє глєдє тогу Церкву, котра лєк полнєту Христєвой науцѣ, а кєд ю лєдєдє, мушї ше єї гварєц трїмєц, гєч би лєк жєртвєн жєтє мушєл пошнєсє. Так робєлї христїянє у першїх вїкєх христїянствєя, кєд мїлїонї умєрлї за вїру Христєву, так робї и вєшкє прєкєн христїянє, котри алєко и памєтєю, же „вїра тєжєлє нашого спасєнї“ и же „бєсє вїрї не можє уголдєц Богѣ“.

Так и каждї Русин дужєн чуєнєц своєю правдєвїю грєкокатолицьку вїру и мушї жєрєкєвац, да не „вїпадєє жєс Христєвого стєдє, кєдє Исус Христєх прїєдал апостолу Петрови да го памє“.

А терєз ватрїмє, жєкєй вїрї булї наше праїдєвє, котра о тото „праїдєвєска вїра, а котру вєшкє коєкї „цивилнї просвїтитєлє“ снє мєдєнї памї мушїцє и увєсєц роздор до нашого богубойничого народу.

(Далєй будєє).

Читайцє „Руськй Новини“.

крижу то сл. Тайни, в котрих ми черпаме ласку и так обновлюме нашо сили — чуваме себе пред шмеру — вичу!

Криж то древо, в якого терас овоци збраме. Але и у небесному Єрусалиму так исто ше находзи древо з овоцами, котре нам описа св. Йоан евангелист:

„На штредку . . . древо живота, котре приновише дванац плоди . . . а лісце древа на оздравеня народов (А пов. ХХІІ. 2.). А далой: „Блажені, котри виконюю Його заповідан, же би мали власи над древом живота“. . . .

Святи Оци бари часто пишу о тим символу живота и воскресеня. У римских катакомбах часто мож видати на гробох перших християних намальоване древо, а на нїм овоци. Познейше себе люде представили етот символ зос древами у церкви — так було у штредиім ваку. А зос црквиох ново ше превисло и до домих, дзе го и вшык найчастейше

видаме. Перши раз ше спомина у историї того древо 1600-го року у колоней Немецкей, Але обичай певно вельо старш.

Люби читателю! Кед на Крачун предеш пред своїм, гоч и скромно прибралим древо — на дабу и на його значеня. Подумай себе, як судьба людскоси цесце звязана зос тим, ко того древо представля: Древо у райо, древо на Голгофти и древо у небесним Єрусалиму. Канде зос тих праноци овоци. Знай, же мерша и остатня св. кнїжка Библиї, г. с. Екїтїя и Апокалипса гуторт за готї древа и овоцу, же би люде добре ка нїх паметали. — Шенїлів готї ко буду конитовац овоци а древа небесного Єрусалиму. Яки їх смак будзе о тим людске ухо не чуло, око не виджело, анї на шерцо нїкому не пришло.

Патїне, гак овоци родзи древо, яке нам людзом з неба приносило Дядочко Исус на свой роззени дзень! — Христос раждається!

Подал: Ирїней Т.

Преосв. владика Др. Дионизий Няради як руски патриот. (З нагоди 60-рочици Його живота).

Наш руски народ прїселїни пред 200 роками з високїх Карпатох випатрал а початку як одорвани од свойого стебла, як сирацци за руски народ. Винаграло, як да цїлком загине и преиди за руски народ и же не претопи до цудяних народов. Чи би то не велька жода була за руски народ? Певно, же би у тим шкочил як цїли руски народ так и Його часточка, котра ту прїселїна до югославянских крайох. Бог дал каждому народу Його язык, усадаел до крїви каждому народу да люби свой народни зичаї, свою просвіту и свой край. Хто ше того Божого и природного закону не трима, тот скорей або познейше муши покутовац.

Кажди народ гоч ли в вельки, стари ше за шїпїхх своїх членох, гоч як су на далеко у шведе рїшиати. Бо народ ми ползу являи од своих членох, котри су у громаде, але и од членох, котри цоцили далеко од свойого виглядаюи лїпшу доли и будучносц. Не раз баш такї члєди возношу славу и преуважу вельки способносци свойого народу.

Так ето и наш руски народ у югослав. крайох ачувал свой руски характер, язык и свою народну свідомосц. И тота Його витривалосц уж почина припоциц красни плоди. Наш народ уж ма синох, ко котрих ше дознаваю за нас и нашо браця у Галичїни и можеме ше твардо завдавац, же нам катїо браца буду у велькей помощи, зям док ше их доля одраци на лївише, до най Господь ца, же би цо скорей було.

Еден од найвезїних слоох нашого народу у Югославїи то наш Преосвященїи владика Др. Дионизий Няради, котри терас слави 60-рочицу свойого живота и 20-рочицу свойого владичества. Мало ше найде таких заслужєних людєох за свой народ, як Преосв. владика Дионизий.

Дїяносц Преосвященого владика у националней роботї мож подїелїц на два главни часци: до 1918. року и по 1918. року до терас. У малїних рокох главни дїяносц Преосвященого владика була у воспїтованю у семинару у Загребу, котри вон водзел як ректор. Уж теди тримал вон моцну звязу зос Галичїну и у барз добрих звязох бул зос Преосвященїем галицїким Митрополїтом графом Андрїем Шенїцким. Часто путовал до Львова и отамаль зберал скли за свою националу

и вирску дїяносц. Вельку аяматосц указал, да ше цо вецей зогрєл. Русьнох шкочує, же би наш народ цо скорей пришол до своей народней интелегенциї, бо народ без своей интелегенциї, нема будучносци. Своїх школярох Русьнох воспитовац на зам у строгим християнским, але и у националним духу. Року 1914. почал Преосвященїи свою дїяносц як владика. Теди у першим раду була Його дїяносц позивєнем упореню владичества. Вше у каждой нагоди настоїи и старал ше, да наш народ у шїцїкм може цо лївише напредовац, свідомї, же ше з тим утвердзує и идея церквей Унїї, котра Му як вирному синови Церкви и як владиком особено була на шерцу. У тих рокох вон описал и чежки страданя главнотї борителї за свєдїенїя церквей митрополїта Шенїцкото и зос тим наш указал свой вельки интерес за вирски и национални рух наших братох у Галичїни.

Главни национална робота Преосв. владика до 1918. року була: воспитованя наших младежи и стварєнє рускей интелегенциї, а потїм настоянїя за звязу зос Галичїну.

Кед наш народ у югослав. крайох пришол до своей националней шїбоды у шїбодней братскей Югославїи 1918. року, основана 1919. року наша „Просвіта“ и од теде Владика контруїмо ше стара за сїи процїв. Шївише до Руских Новинох, цо Русьного Калєндара, выдава кнїжки, помага шїцїких, котри не трудац на руским просвітним колїо кералїи и матерїалїи, сам вельо и матерїалїи допрїношї, да Просвіта цо баржей замоцносц. Не забува медзїтїм и на Галичїну, па и там часто гугус. Посїла наших богословох до Львова. Посїпає наших братох у Карпатскей Русїи и едно време водзи управу прїтївского владичества. И там охабел красни шїлїди своей рускей патриотскей роботї, же го народ там дуго будзе спомїнац як велького Русїна. Основал им и цовїни „Руске Слово“, котри на жаль терас заблукали а правеї драги, на котру их владика Дионизий упутел.

Главни национална дїяносц Преосв. владика цо 1918. року була: водство и помаганя акциї „Просвіти“, утвердзованя звязи зос Галичїну и Карпатску Русїю.

Треба наглаши, же владика Др. Дионизий перши видавал кнїжки на нашим языкї за нас югослав. Русьнох (Пред Його кнїжїцїк

були друковани зос лїсїи Г. Костелїна: 3 мойого валаду).

Припоциме слїдуюци кнїжки, котри Преосв. владика напїсал, або котри вїнїли з Його старїнїем и помоцу:

- 1. „Пряда католїкскїй вирї“ перши руски кнїжїцїк, 1912. р.
 - 2. „Христїанскїи войн“ (напїсал о. Петро-ловїч) 1915. р.
 - 3. „Ружаншова кнїжїцїк“ 1916. р.
 - 4. „Христїанска наука“ перши руска бїблїя, 1924. р. (напїсал о. Ю. Павїч).
 - 5. „Жїлот св. Кїрїла и Мефодїя“ 1927. р.
 - 6. „Служба Божа або Литургия“ 1932. р.
- На хорватскїм языкї о наших обєсталоцїх напїсал:

„О св. Йосафату, мученїку за Унїю 1912. р. Ту описал и кратку историю Унїї. (Видало Хорватске друштво св. Бронїма;) „Метрополїт Андрей гроф Шенїцкїи“ жанот и дїла велького нашего митрополїта зос Львова 1917. р.

Так ето а радосцу може ше наш народ похвалїд, же маме свойого велького сїна нашего Преосв. владика. Кед патрице на Його руско-националну роботу можеме мац красну надію аглядом на нашу националку будучносц. Най нам Господь да цо вецей такїх сїнох, а напому любимому Преосвященому владикомї благодарїме дїчїне на Його велькей любви їу свойому народу и жадаме Му, най Го Господь ище поживє у здравїю и здеведїлствїю на вельо роки на родосц и щєсцє Його русьского народу.

М. В.

Нашо дописи

Нашо у Америци. Рускии у Детроїту.

На складкї „Рада“ (Рада) (органїзацїї Югославянских Русьнох) у Детроїт, Мїчїган, дня 4-того новембра року 1934. — Председник Кїрїл Сївч.

Янко Бучко предлївадя повєже ми Русїем, маме „Руске Народно Просвітне Друштво“ у Русїим Керестуре у Югославїи, котрого цїль ест тотї жєса цо и нашей органїзацїї „Рада“, цо ест шїриц и утемєльовац у нашїм народу науку народносц и ачувац на родносцї и обичаї наших лїдох, шїриц нашу науку, нашо цївємо и нашу культуру. И зато вон Янко Бучко, далїй предлївад, же би ше наша органїзацїя „Рада“ їу тому Р. Н. П. Друштву прїтулїла и Його члєном постаїа.

Потїераю у теї предлогї Янко Бучку: Анна Медєшия, Владо Няради, Дюра Барїа, Гелєна Муари, Грїцїо Пап, Емїл Гоч, Мїхаїл Колбас, Гелєна Колбас, Кїрїл Сївч и шїцїки прїсутнї члєни єдногласно, крєм Пєтра Буйлї, котри ше процївїл и сїерал, але го шїхто од прїсутнїх члєнох не подїерал.

Предлога Бучкова прїята и потвєрдєвана.

Надалїй предлївала Анна Буйла (Петрова жєпа) же би ше ца готу цївї даровалї лейц Долари и же би ше готї пейц Долари Р. Н. П. Друштву у Р. Керестуре послалї.

Подїерали у теї предлогї Анну Буйла: Янко Бучко, Гелєна Пап, Владо Няради, Анна Сївч, Анна Медєшия и други прїсутнї члєни єдногласно крєм Пєтро Буйла.

Предлога Анни Буйла прїята, потвєрдєвана и нарєдєно да ше касїрка Анна Сївч остара же би готї пейц (5) Долари булї Р. Н. П.

Друштву по скорей послани вас каси нашої організації „Рада“. („Просвита“ тот пенюж уж достала).

Надалей є одреджено же би секретар Михал Колбас, конию тих предлогах и одредбох послал Р. Н. П. Друштву до Руского Керестура.

У Детроит, Михайлів, Зединчки Держави Сяверней Америкы дня 4. новембра, року 1935.

Президент організації „Рада“
Кирил Сивч.

Секретар:
Михал Колбас.

Руски Керестур.

Академия во чести Председателя „Просвита“ Преч. о. Михайла Мудрого.

В недєлю 30. дец. на 4 годани по поладню у Просветним Дому отримана академия котру „Просвита“ приправила в чисте својого председателя Метра Михайла Мудрого и нагоду його юбилею 60-рочниця живота.

Салу просветного Дому напоявило множество народа, котри аж вельку любовию ишцал пантому Ювильату „Живно“.

Пре диваня обставяни, (зародна жалосц) академия мала лем логични характер. Илак пришли и дасколі госця зок страны, а мезан ийма о. Д. Бандас, папоя вербаски, о. М. Буйла, капелан коцурски, а во академии нацывел Ювильата и о. М. Фирак, редактор „Р. Новиних“.

Як першу точку одидывка Хор Руской Нар. Читальни державни таме. О. Д. Миклош, тайийк Просвита, отримал принятиє слово желачюци вельки заслуги Ювильата, його трудолюбивосци, його жертвеносци за Просвиту роботу и вообще його прикмети, пре котри могла Просвита так красиво напредовати.

Спомнул затка материяли жертви, котри допринес Ювильат за „Просвиту“, а веш пречитал Дарованицу од 28. дец. 1934. року, у котрей Ювильат жившов, же даровал „Просвиту“ волонцу осми дружитя „Дубая“, котри глаши на 50.000 Д. (присутни юлчу Живно!), жадаючи да „Просвита“ остане вше на твердим христьянским темелю. Тайийк виявел благодарносци Просвита и цалого нашого народа за вельки дар Ювильата и наглашел, же то найвешнй дар, котри до теряз даровахи од едней особи „Просвита“ и вообще на просвещованя руского народу.

По тим С. Миклош пречитал винчовани послани Ювильату писмени и телеграфски и то оз Преосвященного владыки и цалого кантоля кривчевского, Преч. каноника о. Нада, Преч. о. Аבודица з Коцура, о. Биссермяк з Петрових, о. Папача з Н. Саду, вец од Проствита з Петрових и Ст. Вербасу и других.

Шиквацки Хор Руске Нар. Читальни под водством дирижента о. О. Тимка шиквал „Отче наш“ од Вербизкого.

По тим аркавал о. Д. Бандас живот и роботу Ювильата, котри приказ дружуеме на другим месце.

Фирем Колбасар уч. 5. кл. нар. школи декламовал: „Својому паподоми“. Декламация была одлична и шиквацки одобравали клякаком.

Посиламе опомену

ва длуство на предплати. Як у каждой работи так ише и ту може случити да одна похибка, же дахто достане опомену, а уж плацел. Прето ту модела каждого, хто би достал опомену, гоч уж предплату выплацел, най ше не гнѣва, ало най то такой лви својому паподоми на парохий лебо ронно нам.

Хор потим одшиквал „Един свят“ „Ой морозе“, а „Ой у пол“, а за тим „Боже яслухай благая“ и „Многолітствие“.

Председатель Ювильат благодарел присутним на участию и клякнул: „Най живе руски народ!“ Шиквацки присутни пришли зок „Живно“ и розишли ше клякучи Ювильату „Живно“.

Народу ше а особено я самому Ювильату барз попачиво красне шикваня Хора Рускей Читальни, котри за кратко време укавал така красни успех.

Ювильату Метр Михайлу Мудрому винчюеме 60-рочницю його живота и благодаримсму за шикво, цо до теряз зробел за наш сарод зок жадаюком да го Господь поже и здравно ише велько роки на радоск и щесце руского народа: На многая и благая!

Поступок буншого богослова.

Нашо новини уж ливди о буншим богослову Вяславскому, котри прешол на сербско-православну веру. Шиквацки народ у Руским Керестуре, а левно и во других месцах найонтрейше осудзуе його одпад од греко-католической вери, у котрей вирок, у котрей бул виховани, у котрей живю його родители и родзиви.

Тих днѣх пришла една поважна особа писмо од Янка Вяславского, оца буншого богослова, у котрим мезан шиквацки ише слѣдуєше: „... Я барз ожалосцени, як тверди грекокатолик и того ше тримаю. Уж сом у Берчки 10 роки... и же мой син Янко то поробел, же охавел грекокатолик богословю, то вон ана, же чим... а я отим нѣч на внам...“.

Як вивиде тот человек охавел свою веру према зная и даски своїх родичох, во вивиде своѣм старшим лѣкчей причини.

Цешиме ше, же його найближни и тири и шиквацки родзиви од шерца жалую його одпад. Озда Бог истины на родителейки слиак обраци його думи, на праву драгу, як и Корнолан обрацели мащерински слизи на праву драгу.

Як нам плякато Римлянки Корнолан повладзел ше вос своѣми гражданами и прето спекнул з Риму ту Волцаном. После водзел Волцавах на свой власни народ и варош Рим и према милосердия цуствошел римски край.

Римляне були принуждени, да го модела ая католика. Корнолан остал твардого шерца. Але кед пришла його мац Ветурия, молба мащери вламала його шерцо и вон вирек свога: „Рим ши пилебодзела, мамо, але ши страцела сина“. После того видал роскии Волцаном, да ше араца.

Най Господь Бог да, да я бунши богослов Янко Вяславски враци влад. А його родзиви най ая, же у ей жалосци искренно соучастнує цали наш руски народ.

Керестурец.

Хор Рускей Народней Читальни.

Ми члени Хору Рускей Народней Читальни виклачуеме вельке своѣо задовольство, же аме достала нового дирижента у особи другого павного капелана паноча Онуфрия Тимка котри ше такой э вельку любовь придалел

работи у Хору, да го ожис и постави на достойну висоту. Под його шиквацки водством членство Хора ше повековало од 22 на 63 члени. Хор уж дасколы рази аяно выступел у Церкви и варошним дому и достал обиче признаня на красном шикваню и так шиквацки напредовати. Одушевлене паноча дирижента за Хор и шикваня преходзи в нас шиквацки так же шиквацки усидовно вистойне, да ше у шикваню цо баржей усовершиме.

Прето сердечно дякуеме и благодариме Преосвященному Владыку, же нам послал паноча Тимка, котри наш хор так красива водзи и упознава наш народ а красоту руских народных висних.
Член Хора.

† Магдалена Ковач, родо. Дудаш.

У пятток 28. дец рано яридала свою душу Безсмертному Царю учителька Магдалена Ковач, роджена Дудаш, супруга учителя Мих. Ковача. У ранним валаме остана по ней велька смутка, бо усобна охавела свою родзину, своих мильк, приятельох и знаяох, своих школярох у цвитукей младости, несподзивано во краткей херити. Сѣ душа була ише полна идеализму и надѣюх, ей стежа живота була ише лем започата. Од ей велько обчечовали ей ближни и дальни пре доброту ей шерца и пре любовь, котру указовала ту Господу Богу, ту Церкви и ту својому рускому народу.

Учителька Магдалена, шестра нашого Преосв. Владыки. Уж по така мила добре воспитана, бо ше и сам Преосвященник Владыка старал за ню.

Ховака було э суботу на 2. годани по поладню. Коло 1.000 души цикало ше коло ей труни, да ей викаже послдню почаск и любовь при розлуки. Хор Рускей Нар. Читальни, котрому дирижовал о. О. Тимка, увелчал обряд ховака. То перши случай, же у нас при ховакю участвує хор и народ то прила э вельку вохвалу. Хор добре вивсѣгани и шиквацки хвалели його красне шикваня.

Ховали о. Д. Миклош, перши капелан и о. Буйла, коцурски капелан. О. Д. Миклош полажел красну проловид, у котрей наглашел вельку утрату нашого народа пре вчаску шмерц пок. учительки Магдалены, описал ей богобойни живот, ей честоти, и прикметы, же христьяне не стох у одчайшо при рубу гроба, бо же во подполну надѣю на воскресение мертвих и живог шичия. „Любов мощевина од шмерца“. — Шиквацки присутни не могли ше одняц од велькей жалосци и настиа общи плач за пок. учительку.

На цвитуке по звершенном обряду одидгал ше од покойней лан учитель Я. Шандор, у мезу учительства э красну бешету, у котрей наглашел ей прикмети и способосци у воспитаню наших дзекох, кащей народней будучносци и вельку утрату, котра э ей шмерцу писцигла нашу школу и цали народ.

На остатку аяшквал хор красну висню: „Со святими у догой“.

Шмерц покойней Магдалены оплакує ей муж поапати руски писатель пан учитель, Мих. Ковач, ей мала донька, ей родители Маря и Янко Дудаш, браца Дюра, учитель и о. Гавриил, зок сунругами, ей уйки Преосв. Владыки и пан учитель и дяк Мих. Няраци зок сунругу и друга родзиви.

Шиквацки родзиви аявляме наше шере соучувствия, а усобней Магдалена най Господь вода: Висную Памят!

Гоподѣнци.

У Зарѣ од 16. децембра 1934. зок дописом, у котрим бибива жертви на греко-католичку веру, напалавул еден мащерински Русин на нашого паноча Янка Будиншого

Мих. Попова, директор школи у пензиї.

О тайнох нашей вселенной.

(Выклад у „Нар. Университету“ у Руским Керестуре дня 30. XI. 1934.)

I. Телескоп.

У човеку уж од природы постої жагда за науку, но ше обачує уж и на давнох. Вшадно му бун, видно му звѣзди, чує, знає; своєю бависко розберує, глучу, слухує, довет одвук у шк. Так исто и доросли людзе: пугну шером по цалей жеми, рию, копаю глѣбоку до нєй, шуцаю ше до глубини моря, дзыгаю ше горе гу набу, шуцаю ше узнанї устройство цалей природы, но обачели, же чим далей и вещей видаа, чим лепше познаю мавериял и силк крироми, тим вещей мѣжу себе олегчац борбу за свої живот и за своєю благостань гу на жеми.

Але человек уж давно обачел, же вид його очох бара ограничен, же уж и ту на жеми у його непосредней блѣани ост вельо якиш животниї, котри му робя пакосци, котри му чекдаа, але пре их маленькост, або пре свой слабї вид их не акаши, не може ше браїц проци шх; або у вселенней ост вельо небесни тела, котрих рушанє вон не обачує пре их огромну дѣйну и прето не може себе потолковац вельо появи у природи. Зато шше людзе глѣдали способу за помоч своим очом, да цо вещей и далей видаа, да круг свойого аналк цо вещей роширя. Таке средство человек и винашил, а то не инше як едно скло (диалма) през хторе стваря ше йому указує вельо векши. Тото скло ше воля микроскоп або телескоп. Наш народ го воля „месселатов“, го мадерске слово значи „далековидец“. До лепка винайдени телескопи стоя уж на високим степену; през шх видаа ше ствари повекшани и преко 3000-разн г. а. сцен метер види ше длугоки за три километери. Ту наведем и найновше толкованє и телескопу, котри ше появило у „Политики“ од 24. X. 1934. року:

„В ясных летних лѣтах думаем, же выдаем на небе безчисленє множество гвиздох, а справля видимє их лем 6000. А през обичне скло великих телескопов видимє кол миллионда гвиздох. А през найвекши телескоп на шведце, котри ше находїи у Маунт Вилсону у Калифорниї, котрого скло ма 2 и пол метера у примеру, видїи ше миллион и пол гвиздох.“

Але у Корниї у Америка будун тераз ише векши телескоп, котри будзе мац скло зос 5 метери промера, а чевике 300 метери. Будованє тоги телескопа-велѣкана тирвало три роки и коштало 500 милїоник ливари. Зос тим телескопом будун учени фотографирац гвизди, котри од земей жеми далеко 200 миллиони шветлових рокох. (Сцен шветлїави рок ма 10 билїоник километери!). Тот апарат будзе на тельо увеличивац, же на приклад мѣнац, котри в од жеми далеко штрѣдиа 384.000 километери буває ше през тот телескоп видоци так, як дас лем 50 километери далеко“.

Помочу микроскопа ланка уж агаже, же и на целу пчелох под кридлами, на ногох, междї пальцами жиє и множа ше мандулки животниї (ушк), же трахома, дифтерия, туберкулоза, тифус и др. су зос простим оком невидлїав дробнїочни животниї, так названи бацїи лк, котри панадує человеку очї, гарло, плуца, крев и др., жеми и влодаа ше на организму человека, проузрокує му боль (хороту) и памрїц. Або же у шведскей просторїи, од нас у огромней далѣчинї постоє од гвиздох, мѣнаца, слунка (и од нашей жеми) вельо тисячи раз мѣшци

и векши небесни тела (планети), котри ми зос простим оком не видимє.

Але зос микроскопом допиц человечески род и до знанїе бара важнїош знанїя и то: же микроскоп або ту тому случїи аварїи, гоч их буду усиернїковац до безкрайности, ипак нїда не направя, да человек око увидїи край швета, да порохує, уозна шведко цо живе ствари, або да установа хтора ствар на шведце найменша, найвекша, найбѣлїа, найчорнїа, же тог шветно за род человечески шпе будзе лем безкрайности, безчислености, неопредѣлїаности, вична тайна; же человек у своим амаганю за познаванюм природы може доїц лем до кетого заключка до котрого пришли найвекши наученици до тераз, як цо вывел Данте: „Шцїки филозофи, котри филозофию порозумели добре превѣдчели ше, же природи кочаток було жридло розум и діло Боже“, або як цо встїкано у єдином церковним канону: „Бога человека не возможно видїти, на него же не смїють чїни ашедскїи вѣрати“. Але тог уверенє ипак не може нас алустанїц у нашей природней жагди за науку, бо ше ми уверели и у тим, же поведк человек не може шнїако шветске благо (будѣство) завладац, а ипак кажди бежи за нїм, бо знаме, же по своей возможности каждый человек може себе з нього дїац ипак приобриц. Так яме и зос науку. Сцеме ше научиц, знац голєм тельо, кельо нїа роаум подноши, або голєм тельо, кельо нам треба у наших роботах.

(Далей будзе).

ДУХОВНИ ЖИВОТ

Святи Павло

апостол народов.

По трох мѣнацох яришла до Милети римска ладя „Дноскурїя“ и шцїки цо були на острову на чолє зос стотнїком одпутовац до Риму. Ладя ишла поцри Далмациї, коло нарошох Ендѣвѣр, Скодру, у Путѣоли коло Печчюла у Италиї вїнїла з ладї и пошла далїи шепи до Риму. Павло бул законани у ланцох и прето аутоматє шето було за лєго бара чежке. У Риме го дичекали велї христїяне, котри уж знали, же Павло идзе пред цара на суд.

Але вещей як два роки мушел Павло чекац у Риме, док його ствар приде на царским судзе на шпор. Бївал вон прилїтно у єдиной хїжкї, лем єден катона бул шше при нїм, до меркує, же бї Павло на сцекол.

А Павло ані не думал да сцека, але ходзел по Риме и научовал, а и ту ньому приходзел велї Римлявє, да чує його науку и велї уверели и далї ше пресїац. Зос Риму наласал Павло посланїє гу Филипписейом, од котрих прилол до Риму шерки Павлов ученик Епафродит и розповѣл Павлови, же ше у Филиппох междї христїянами появели крїви учители, котри зводзує ширїиц.

На остатку була Павлова ствар на царским дворе рїшєна и Павло бул ошлєбїдасни. Такой ше Павло нушел на драгу да нациви

христїянски церквї, коцри сам основал. Вїдал зос собу трох своих ученикох и з нїма прешол Далмацию, Греческу, Малу Азию, прилол и до Срусалину и помодлєл ше ид тогї Сїланїей, але ше пред свою муку и шмерцу модалє слєч Хрестос. Вел обїкчал шверну Африку, прилол и до Еспанїї, а котрїи ше нешо вращєл назад до Риму.

Вельке було його замудованє, кед вїдзел, же Рим зїицели од велького огня. И розповѣдали му христїяне, же то сам цар Нерон дал запалиц Риму да вїац, як буває горїц и да може вєц у велькей пїснї ошїавац прѣшєш Риму у огню. Кед то римляне дознала, почали ше Неронїац грошиц, а теда Нерон дал розглашїц, же то христїяне вѣдвалєли Рим. И почали ше странїи гонїєти христїянох, у паркусох рушали их през гладнї дѣвїи жєвїри, живїх облївали зос смолу и так запальовали, да горя и ноци як живї шїацки, док ше Нерон забавал. Нїхто од христїянох не бул шїтурїи за свой живот. Почали ше вонї шкрївац до подземних катакомбох и там мали своєю схадзкї.

Знал Павло, же на нїго приде шпор. Але не бїл ше мученик, ученикох короапоскдал по шведце, да обатра христїянски церквї, а сам чекал. И єдиног днїи пришла пред його хїжу катонци и одведли го на суд. Судїя гварел Павлови: „Як то правда, же ти неприятель римскей державї и цара?“

Цє, я не припадам гу неприятельом державї ані цара, я римски гражданїя и сполношєм шнїацк длужносци и предїсїи.

Ти вец не христїян? А тебе ошкаржєли, же ти припадаш тей дери, котра ше бери проци цара и державї. Добре, я цє верїм и без шрашати.

Гу Павло дзытуєл руку и гварел: Спрѣвєдлїи шє! Я христїян, але христїяне нїц не робя проци цару и державї.

Кед так, вец лїи сам себе осудзел на шмерц — гварел потански судїи и дал Павла замкнїц до цемїїци. З цемїїци напїсал Павло посланїє гу Тимотиєу, котри мав бул його наслїднїк.

Длуго мѣлєл Павло у цемїїци, аж єдиног днїи и цїце 67. року по Хресту повелали Павла зам на суд. А кед вон пред судїями шмєло гварел науку Хрестову, осудзелїго на шмерц, да му ше одрубє глїава.

И рано 29. шїа 67. року вїведли катонци Павла з Риму и на драже, шол годнїи ходу за Римом одрубали му глїаву. Тото єстого днїи бул обєшєнї на крїжу зос глїаву долу и перши намєснїк Хрестов на жеми ано стол Петро.

А за рок забїл сам себе их мучитель цар Нерон.

(Конец)

Бурза

Нови Сая 3. I. 1935.

Жито нове	105—115 днї.
Кукурїца бачка и срїмска	55—60 днї.
Ярец бачки и срїмски	65—75 днї.
Овєс	60—70 днї.
Мука шї нова	205—210 днї.
Мука чїсло 2	185—205 днї.
Мука чїсло 6	135—145 днї.
‘Сромлї	35—60 днї.
Пасуля	100—110 днї.
Отруби	50—60 днї.